
Olfacte i gust

El trastorn del gust i olfacte són bastant comuns, essent més freqüent la pèrdua del sentit de l'olfacte. Aquests trastorns afecten la qualitat de vida de les persones que els sofreixen, ja que els impedeix de gaudir plenament del menjar i del beure. Poden afectar negativament en l'elecció i ingesta d'aliments, fent que hi hagi pèrdua de pes, malnutrició i empitjorament de malalties.

Aquests dos sentits estan molt lligats entre ells, ja que el cervell necessita informació dels dos per poder identificar la majoria dels sabors. De la mateixa manera, la identificació dels sabors està molt lligada amb el sentit de l'olfacte.

Alteracions en el sentit de l'olfacte

El sentit de l'olfacte no és necessari per a la supervivència de l'ésser humà, però millora la qualitat de vida. Les substàncies aromàtiques desprenen partícules en estat gasós que són conduïdes per l'aire. Perquè el quimiorreceptor olfactiu s'estimuli és necessari que la substància que s'olorarà entri en contacte amb la membrana receptora, que sigui volàtil, i que es trobi a temperatura i humitat òptimes.

Les cèl·lules receptores són neurones bipolars que es troben a la part posterior i superior de les fosses nasals, formant la pituïtària.

Els receptors de l'olfacte són molt sensibles, per la qual cosa són estimulats per olors poc intenses; però quan els estímuls són freqüents i intensos, els receptors es desensibilitzen, i deixen d'enviar estímuls al cervell. Per això, al cap d'una estona d'estar exposats a una mateixa olor, la deixem de sentir, ens hi acostumem.

Els trastorns del sentit de l'olfacte poden ser de diferents tipus:

Alteracions quantitatives:

Anosmia – pèrdua del sentit de l'olfacte, incapacitat de detectar cap tipus d'olor.

Hiposmia – reducció de la capacitat d'apreciació d'olors.

Hiperosmia – augment de la sensibilitat als olors.

Alteracions qualitatives:

Parosmia – percepció d'olors imaginaris.

Disosmia – sentit distorsionat de l'olfacte.

Al·lucinacions o il·lusions olfactivas:

Cacosmia – perversió del sentit de l'olfacte, que fa agradables els olors repugnats o fètid.

Les causes dels trastorns de l'olfacte es poden produir per:

- Pèrdua de transport – desviació del tabic nasal, infeccions per virus, pòlips nasals, rinitis al·lèrgica.
- Pèrdua sensorial – exposició a fàrmacs, radioteràpia, toxines.
- Pèrdua nerviosa – alcoholisme, depressió, Alzheimer, diabetis, tabaquisme, etc.

Alteracions en el sentit del gust

Els sabors són la barreja de quatre qualitats elementals: salat, dolç, agre i amarg. L'òrgan receptor del sentit del gust és el botó gustatiu, que està situat a les papil·les linguals.

Els trastorns en el sentit del gust poden ser:

Alteracions quantitatives:

Ageusia total – incapacitat de detectar qualsevol sabor.

Ageusia parcial – hi ha capacitat per detectar algun, però no tots els sabors.

Ageusia específica – incapacitat per detectar el sabor de certes substàncies.

Hipogeusia total – descens en la sensibilitat per a tots els sabors.

Hipogeusia parcial – descens en la sensibilitat per alguns sabors.

Alteracions qualitatives:

Disgeusia – distorsió en la percepció de sabors, fins i tot pot haver-hi sensació gustativa sense que hi hagi estímuls gustatius.

Al·lucinacions o il·lusions gustatives:

La més freqüent és el sabor amarg.

Les causes dels trastorns del gust es poden produir per:

- Pèrdua de transport – fàrmacs, intoxicació per metalls pesats, radioteràpia, xerostomia.
- Pèrdua sensorial – candidiàsis, envelliment, infecció per virus herpètics.
- Pèrdua nerviosa – diabetis, hipotiroidisme, neuropaties.

FÀRMACS ASSOCIATS ALS TRASTORNS D'ALTERACIONS DEL GUST I L'OLFACTE

<i>Antibiòtics</i>	Ampicilina, azitromicina, ciprofloxacina, claritromicina, griseofulvina, ofloxacino, tetraciclina.
<i>Antiepilèptics</i>	Carbamazepina, fenitoïna
<i>Antidepressius</i>	Amitriptilina, clomipramina, desipramina, doxepina, imipramina, nortriptilina.
<i>Antihistamínic</i>	Clorfenidramina, loratadina, pseudoefedrina.
<i>Antihipertensius</i>	Acetazolamida, captopril, diltiazem, enalapril, hidroclorotiazida, propranolol.
<i>Antiinflamatoris</i>	Colxicina, dexametasona, hidrocortisona.
<i>Antineoplàsics</i>	Cisplatí, metotrexate, vincristina.
<i>Antiparkinsonians</i>	Levodopa amb carbidopa.
<i>Neurolèptics</i>	Clozapina, trifluoperazina.
<i>Hipolipemians</i>	Fluvastatina, lovastatina, pravastatina.
<i>Relaxants musculars</i>	Baclofè, dantrolè.